

Kissanomistajan opas

Suomen **Kissaliitto**

**play
rosett**

playrosett.fi

Kotimainen palveleva verkkokauppa

Lemmikisi palveluksessa. Yli 7000 tuotteen valikoima.
Nopeat toimitukset, edulliset hinnat.

Laadukkaat kissanhiekat

Odour Buster™ Multi-Cat Ultra Premium paakkuuntuva kissanhiekka...

- ➔ ei kulkeudu ympäri taloa!
- ➔ sopii useamman kissan talouteen, koska poistaa hajut tehokkaasti ja paakkuuntuu nopeasti,
- ➔ on ylivoimaisen pölyämätön,
- ➔ tekee lujat ja kestävät paakut, jotka ovat helppo poistaa hiekkalaatikosta,
- ➔ on hajustamaton.

Myös muita tuotemerkkejä.

Luonnollista ravintoa lemmikillesi!

almo nature
OWNED BY THE ANIMALS

**Useita
herkullisia
makuja!**

Kiipeilypuut ja aktivointilelut

**Yli 300
kiipeily- ja
raapimapuun
valikoima!**

Nobby.

≡ **playrosett** ≡

Kissanomistajan opas

JULKAISIJA

Suomen Kissaliitto ry

Eläinlääkinnälliset asiantuntijat

ELT Riitta Aho

ELT Tarja Kylmä

ELL Kirsi Juuti

Kuvat

Tessa, Ludmila Pankova

Suomen Kissaliitto ry

www.kissaliitto.fi

08/2018

Kissanomistajan opas

Suomen Kissaliitto ry kustantaa tämän oppaan jokaiselle maassamme Kissaliittoon rekisteröidylle rotukissalle. Uusi kissanomistaja saa oppaan rekisterikirjan mukana ja se toimii ”käyttöohjeena” pennun muuttaessa uuteen kotiin, lisätukena kasvattajan antamille hoito-ohjeille.

Kissasi on viettänyt elämänsä ensimmäiset viikot kasvattajallaan ja hän osaa parhaiten neuvoa kissan totumuksissa ja rodun hoidollisissa erityispiirteissä. Älä epäröi ottaa tarvittaessa yhteyttä kasvattajaan myöhemmin, kun pentu on jo kotona. Hyvä kasvattaja tuntee vastuunsa ja on valmis neuvomaan ja auttamaan Sinua kissasi koko eliniän.

Kissaharrastus on mukava harrastus, johon koko perhe voi osallistua. Se antaa uusia ystäviä ja mielenkiintoista tekemistä vapaa-aikaan.

Suomen Kissaliitto ry:n alaiset jäsenyhdistykset (rotukissayhdistykset) löytyy kotisivuilta osoitteesta www.kissaliitto.fi. Eri rotukissayhdistykset toivotavat uuden jäsenen ilomielin tervetulleeksi joukkoonsa.

Suomen Kissaliitto ry julkaisee jäsenyhdistystensä jäsenille viisi kertaa vuodessa ilmestyvää Kissa-lehteä. Lisäksi jäsenten käytössä on OmaKissa-tie-

tojärjestelmä, jonka kautta voi hallinnoida omia ja kissan tietoja, ilmoittautua näyttelyihin, tallentaa kissan terveystietoja sekä rekisteröidä tulevaisuudessa mahdolliset pentueet. Kissaliitolla on myös Facebook -sivu, jota tykkäämällä saat viikoittain tietoa Kissaliiton erilaisista tapahtumista, sekä myös muuta kissa-aiheista kevyempää infoa. Rotukissayhdistykset tarjoavat jäsenilleen neuvontaa ja apua erilaisissa asioissa ja ovat ensisijainen yhteydenottokohde.

Kissanäyttelyt ovat näkyvä osa rotukissatoimintaa ja Suomessa järjestetään kymmeniä kansainvälisiä näyttelyitä vuosittain. Rotukissayhdistysten jäsenet voivat osallistua näyttelyihin ja harrastaa mm. kasvatus toimintaa. Rotukissayhdistyksen jäseneksi on tervetullut, vaikka ei haluaisikaan käydä oman kissansa kanssa näyttelyissä tai teettää sillä pentuja.

Suomen Kissaliitto ry toivottaa Sinut tervetulleeksi rotukissanomistajien joukkoon!

Rotukissayhdistykset ovat Suomen Kissaliitto ry:n jäseniä.

Rotukissayhdistyksen jäseneksi voi liittyä kuka tahansa kissoista kiinnostunut

Rotukissa

Rotukissalla on aina rekisterikirja

Rekisterikirja on merkinä siitä, että pentue on syntynyt puhdasrotuisista ja rekisteröidyistä vanhemmista ja rekisteröity asianmukaisesti Suomen Kissaliitto ry:n rekisteriin. Rekisteröimätön pentu ei voi saada rekisterikirjaa myöhemmin eikä sitä katsota kuuluvaksi puhdasrotuisiin kissoihin, vaikka molemmat vanhemmat olisivatkin rekisteröityjä.

Ulkomailta rekisteröidyn rotukissan on oltava kotimaassaan FIFe:n (Fédération Internationale Féline) hyväksymässä rekisterissä tai muussa virallisessa rekisterissä, jonka Suomen Kissaliitto ry hyväksyy.

Suomen Kissaliitto ry:n rekisteriin päästäkseen kissalla on oltava alkuperämaan virallinen rekisterikirja sukutauluineen sekä siirtoilmoitus, eli transfer mikäli kissaa ei ole alkuperäismaassa jo rekisteröity tuojan nimiin. Transfer-vaatimus ei koske toisesta FIFe-rekisteristä tulevaa kissaa. Muista Suomessa toimivista kissajärjes-

töistä Suomen Kissaliitto ry:n rekisteriin siirtyvät kissat käsitellään kuten ulkomaan tuonnit.

Jos rekisterikirja katoaa tai rikkoutuu

Suomen Kissaliitto ry:n rotukirjaaja voi pyydettyessä kirjoittaa kadonneen rekisterikirjan tilalle kaksoiskappaleen, jolloin alkuperäinen kirja mitätöityy. Kaksoiskappaleeseen merkitään alkuperäinen ja uusi rekisteröintipäivämäärä ja merkintä siitä, että kirja on kaksoiskappale. Kaksoiskappale on maksullinen. Hinnan voi tarkistaa Suomen Kissaliitto ry:n kotisivuilta..

Rekisteröidyn kissan voi vakuuttaa

Rekisteröidylle rotukissalle on mahdollista ottaa vakuutus ja vakuuttaa se kuolemantapauksen tai sairastumisen varalta. Vakuutusyhtiöillä on erilaisia eläinvakuutuksia ja -käytäntöjä, niistä kannattaa ottaa selvää tapauskohtaisesti.

Kissan kanssa kotona

Kissa perheenjäsenenä merkitsee älykstä ja helppohitoista lemmikkiä. Se vaatii kuitenkin rodusta riippumatta päivittäistä hoitoa ja huolenpitoa.

Kissa ei elä talousjätteillä, vaan sille on tarjottava sopivaa ravintoa. Olipa lemmikki pitkä- tai lyhytkarvainen tai karvaton on sen turkin ja ihon kunnosta ja puhtaudesta huolehdittava. Kissan terveydenhoito on sen omistajan vastuulla eikä unohtaa saa lemmikkinsä henkistäkään hyvinvointia. Rotukissat ovat sisäkissoja ja silloin päivittäiseen kissan hoitoon sisältyy myös hiekkalaitikon puhtaanapito. Sisäkissalle on myös järjestettävä riittävästi aktiviteetteja ja virikkeitä, jotta se voi toteuttaa omaa lajityypillistä käytöstään. Kiipeilypuut ja mahdollisuus tarkkailla ympäristön tapahtumia ikkunasta lisäävät kissan viihtyvyyttä. Kissaa ei tulisi pitää pitkiä aikoja yksin, vaan sille tulisi järjestää seuraa. Turhautuminen voi purkautua häiriökäytöksenä tai ylenpalttisena huomion hakemisena omistajan saavuttua kotiin.

Ruokinta

Kissan luonnollista ravintoa ovat riista, erilaiset pikkujyrsijät ja linnut, joiden mukana se saa oikeassa suhteessa tarvitsemaansa ravintoaineita. Luonnossa nautittu riista-ateria valitettavasti sisältää usein myös loisia ja erilaisia tauteja aiheuttavia bakteereita. Kuten muidenkin nisäkkäiden, myös kissan ravinto koostuu kolmesta osasta; rasvoista, proteiineista ja hiilihydraateista. Esimerkiksi koiraan verrattuna tarvitsee kissa "vahvempaa", paljon valkuaisaineita ja rasvoja sisältävää ravintoa.

Proteiinit: Aikuisen kissan on saatava vähintään 14 % ja kasvavan kissan 29 % tarvitsemastaan energiasta proteiineista. Koirilla vastaavat luvut ovat 4 % ja 12 %, joten koirille tarkoitettut valmisruuat eivät ole

kissalle sopivaa ravintoa. Tärkein proteiini lähde kissan ravinnossa on liha. Kissalle voidaan tarjota erilaista lihaa kypsennettynä tai raakana, jauhettuna tai paloiteltuna. Myös eri elimet, kuten kieli, sydän, maksa tai munuaiset maistuvat kissalle ja tuovat vaihtelua sen ruokavalioon. Kissan elimistö tarvitsee valmiina monia aminohappoja, kuten arginiiniä ja tauriiniä, joita se saa ravinnokseen nauttimastaan lihasta.

Jos liha tarjotaan kypsennettynä, on muistettava, että monet tärkeät vitamiinit ja aminohapot, mm. tauriini, tuhoutuvat kypsennettäessä. Tämä tarkoittaa sitä, että etupäässä kypsennettyä lihaa syövän kissan ruokavaliota on täydennettävä sopivilla valmisteilla. Ainakaan ihan kaikkea lihaa ei kannata tarjota jauhettuna, koska sitkeä palaliha tarjoaa työtä hampaille ja purulihaksille, ja lisäksi on erinomainen "hammasharja".

Kissa pitää melko kosteasta ravinnosta (luonnossa nautitun riista-aterian kosteusprosentti on 70) ja syö ruokansa mieluiten huoneenlämpöisenä tai vähän sitä lämpimämpänä (hiiren ruumiinlämpö on n. 40 astetta). Lämpötilamieltymykset voivat kuitenkin vaihdella eri kissojen välillä.

Rasvat: Rasvainen ruoka on kissan mielestä maistavaa eikä runsasrasvaisen ravinnon ole todettu olevan haitallista kissalle. Kissan on saatava tietty määrä eläinperäisiä rasvoja saadakseen aineenvaihdunnan välttämättömät rasvahapot. Niiden puutteesta kärsivällä kissalla esiintyy mm. ihon ja karvapeitteen huonokuntoisuutta sekä lisääntymishäiriöitä. Lihassa olevan rasvan lisäksi voi kissan ruoka-annokseen tarvittaessa lisätä esim. nokareen vähäsuolaista voita. Kissa saa rasvaa myös kermasta ja juustosta. Ongelmatilanteissa suurin hyöty kuitenkin saadaan omega-3 ja -6 -rasvahappoja sisältävistä valmisteista.

Hiilihydraatit ja kuitu: Kissan ruoansulatuskanavan kyky käsitellä hiilihydraatteja on vähäinen. Hiilihydraattien antaminen kissalle ei ole samalla tavalla

välttämätöntä kuin eräiden aminohappojen ja rasvahappojen. Liiallisella hiilihydraattien saannilla on todettu monia epäedullisia vaikutuksia, esimerkiksi lihominen. Kissan luonnollisin ravintopaketti hiiri tai muu pikkujärsijä sisältää hiilihydraatteja ainoastaan 1-2 %, eli mahalaukan sisällön. Hiilihydraatteja ja kuituja kissa saa viljatuotteista ja vihanneksista. Jos kissa syö kuivarukkaa osana ruokavaliotaan, on viljatuotteiden kuten riisin, puuronokareen tms. lisääminen liha-ateriaan tarpeetonta, koska kuivarukkaa sisältää aina reilusti viljaa tai kasviksia. Kissan ruoansulatus ei pysty käsittelemään keitettyjä tai raakoja vihanneksia suurina paloina.

Maitosokerin eli laktoosin pilkkoutuminen aikuisen kissan suolistossa on usein vaivanaista ja kissa voi saada ripulin maitoa juotuaan. Moni kissa voi nauttia ilman haittaa kermaa, juustoja ja hapanmaitotuotteita kuten viiliä, jogurttia ja piiää. Maito ei ole haitallista, jos kissan vatsa sitä sietää. Vähälaktoosiset tuotteet sopivat useimmille kissoille. Kissa tarvitsee myös kuituja ruokavalioonsa, mutta koska kissan elimistö on sopeutunut saamaan kuitunsa eläinperäi-

Abessinialainen (ABY)

senä (hiiren karvat, lintujen höyhenet yms.), saattaa liiallinen kasvikuidon syöttäminen ärsyttää suolistoa.

Kivennäiset ja hivenaineet: Kissa tarvitsee ravinnossaan kalsiumia ja fosforia sopivassa suhteessa. Aikuisen kissan ravinnon ihanteellinen kalsium: fosforisuhde on 1-1,3:1, eli kalsiumia tarvitaan vähintään yhtä paljon kuin fosforia, mieluiten hieman enemmän. Kasvavan kissan kalsiumtarve on hieman suurempi.

Moni kissa syö mielellään kalaa. Sisäelimiä tai kalaa ei kuitenkaan suositella tarjottavaksi varsinkaan kasvavalle kissalle liian usein. Kalapäivä vain kerran viikossa on monen kasvattajan suosittelema aikaväli. Sisäelimiä antamista rajoittavat esim. maksan hyvin korkea A-vitamiinipitoisuus ja munuaisten sisältämät kuona-aineet. Sydäntä ja kieltä ei kuitenkaan ravitsemuksellisessa mielessä voi varsinaisiksi sisäelimeksi laskea, koska ne ovat lihaskudosta eivätkä osallistu elimistön aineenvaihduntatehtäviin, siksi niitä voi syöttää useamminkin.

Mitä suurempi osa ruokavaliosta on lihaa ja kalaa, sitä tärkeämpää on tasapainottaa ravitsemusta kissalle tarkoitetulla kivennäis- ja vitamiinivalmisteella. Erityisen tärkeää tämä on kasvavalle pennulle, jolla liian vähäinen kalkin määrä suhteessa fosforiin voi johtaa luiden haurastumiseen ja luunmurtumiin (paper bone disease). Karkeana ohjenuorana voisi sanoa, että jos puolet tai yli aikuisen kissan ruokavaliosta on luutonta lihaa, tarvitaan kalsium- ja hivenainetäydennystä. Maitotuotteissa on kyllä kalsiumia, mutta koska niissä on myös fosforia lähes yhtä paljon kuin kalsiumia, eivät ne yksistään riitä kalsiumtäydennykseksi.

Vitamiinit: Kissan vitamiinien tarve on huomattava. Retinoli eli A-vitamiini on rasvaliukoinen vitamiini, jota esiintyy vain eläin kudoksissa. Kasvit sisältävät karotenoideja, joita monet eläimet ja ihminen voivat muuttaa A-vitamiiniksi. Kissa ei tähän kuitenkaan pysty. Teollisiin kissanruokiin A-vitamiinia on lisätty vastaamaan kissan tarvetta. A-vitamiini varastoituu kissan elimistöön, joten yli määräisen A-vitamiinin

kissapuu

SUOMALAISTA MUOTOILUA KISSAKOTIIN

Kissapuu on Suomessa suunniteltu ja valmistettu, laadukas ja kestävä kiipeily- ja raapimispuu. Se on kissasi lempipaikka, joka kestää katseita ja aikaa.

Lisätiedot ja tilaukset

www.kissapuu.fi

Kissan ja
omistajan
onnelliseen
yhteiseloön

päivittäinen annostelu ei ole tarpeen. A-vitamiinin puute voi aiheuttaa lisääntymishäiriöitä ja sokeutta, mutta sen yliannostelu on myös vaarallista. Yliannostelusta voi pidemmällä aikavälillä aiheutua luustomuutoksia erityisesti kaula- ja rintarangan alueelle. A-vitamiinin lähteitä kissan ravinnossa ovat mm. munankeltuainen, voi ja maksa sekä teolliset kissanruuat.

D-vitamiinia kissa yleensä saa tarpeeksi normaalin ravinnonsaannin yhteydessä. D-vitamiinin yliannostus voi johtaa pehmytkudosten kalkkeutumiseen. D-vitamiinia on runsaasti mm. kalanmaksajäyssä ja eläinrasvoissa.

Tiamiini (B1-vitamiini) on vesiliukoinen vitamiini, joka ei varastoidu elimistöön. Tiamiini tuhoutuu helposti ruokia kuumennettaessa. Kypsentämätön kala sisältää tiamiinia tuhoavaa entsyymiä tiaminaasia. Tiamiinin puutos voi aiheuttaa neurologisia oireita ja sydämen vajaatoimintaa. Tiamiinia kissa saa kypsentämättömästä lihasta ja teollisista kissanruuista. Erimerkkiset hiivatabletit ja kissoille tarkoitetut

yleisvitamiinivalmisteet sisältävät B-ryhmän vitamiineja.

E-vitamiini on rasvaliukoinen vitamiini, joka varastoituu elimistöön. E-vitamiinin puutostiloja on todettu varsinkin silloin, kun kissan ruokavalio sisältää runsaasti rasvaista kalaa tai ihmisille tarkoitettuja tonnikalasäilykkeitä. Kissoille tarkoitettuun tonnikalaan on yleensä lisätty E-vitamiinia. Puutostila näkyy rasva kudostulehduksena (ns. keltaraskauti). Rasvakudostulehdus ilmenee kipuna kissaa käsiteltäessä, ruokahaluttomuutena ja kuumeiluna sekä liikkumisvaikeuksina. E-vitamiinia kissa saa lihasta, kananmunista ja maitotuotteista sekä teollisesta kissalle tarkoitetusta ruuasta.

Kissan ei tarvitse saada C-vitamiinia ravinnosta, sillä poikkeuksena mm. ihmiseen, kissan elimistö tuottaa itse tarvittavan määrän C-vitamiinia.

Kasvava kissa, kantava tai imettävä naaras, toipilas, vanha tai erityisen nirso kissa vaativat erikoishuomiota ruokinnan suhteen. Lisävitamiineja kissoille

Norjalainen metsäkissa (NFO)

on saatavana tablettina, jauheena, tahnana tai liuoksena. On kuitenkin varottava ylivitamiinoimasta kissaa eikä useampaa eri vitamiinivalmistetta ole syytä syöttää yhtä aikaa. Kissoille tarkoitettuja valmisruuista löytyy sopivia valmisteita kaikkiin elämänvaiheisiin ja näissä tuotteissa on otettu huomioon kuhunkin elämänvaiheeseen tarvittavat rakennusaineet jolloin ylimääräistä vitamiinivalmistetta ei tarvita.

Pentu tarvitsee useita aterioita päivässä

Aikuinen kissa ruokitaan vähintään kerran mutta mieluummin 2-3 kertaa päivässä, mutta kasvava kissa tarvitsee iästä riippuen 3 - 4 ateriaa päivässä. Ruoan lisäksi kissa tarvitsee raikasta vettä juotavakseen.

Metallinen tai posliininen ruokakuppi on helposti puhdistettavissa rasvaisesta ruuasta. Ruokakupin on oltava riittävän laakea, jotta kissan kuono mahtuu siihen kunnolla. Monet kissat nostavat mielellään ruokansa kupista lattialle syödessään. Muovitettu

alusta ruokailupaikalla helpottaa siivousta ruokailun jälkeen

Juotavaksi raikasta vettä

Kissalla on aina oltava tarjolla raikasta vettä. Vesiastia pestään ja vesi vaihdetaan päivittäin. Kirkas lasikuppi piprintaan täytettynä houkuttelee kissaa juomaan riittävästi. Vesiastioita olisi hyvä olla muuallakin kuin ruokakipon vieressä.

Raakana vai kypsänä?

Kissa syö luonnossa saaliinsa kypsentämättä. Siisämissä oppii syömään sellaista ravintoa, mitä sen omistaja sille tarjoaa. Kotimaisen lihan ja sisäelimet voi kissalle antaa kypsentämättömänä. Ulkomailla matkustettaessa kaikki liha on syytä kypsentää. Järvikalat pitäisi aina kypsentää tai pakastaa, sillä kissa voi saada niistä lapamato- eli heisimatotartunnan. Pakastesei on monen kissan herkku mikrossa sulatettuna, varsinkin jos sen päälle on pistelty muutama voimakas rasvaa antamaan.

Kotiruoka

Ota kunnolla selvää, mitä pentusi on kasvattajan kotona syönyt ja mihin se on tottunut. Monilla kokeneilla kissanomistajilla on omia kissanruokintareseptejään, joita voit kokeilla kotona. Pidä kuitenkin mielessäsi kissan ravinnontarve, kun valmistat sille kotiruokaa. Kissa ei pärjää niillä talousjätteillä, mitä ihmisten ruokatalous tuottaa, mutta kotona valmistetussa, ihmisille tarkoitettussa ruuassa on paljon myös sellaista, jota kissa voi syödä. Katkaravut, juustot ja pateet saavat kissankin innostumaan. On varottava tarjoamasta kissalle usein tai suuria määriä runsaasti suolaa sisältäviä herkuja, kuten palvikinkku tai leikkelemakkarat, vaikka se niistä pitäisikin. Linnun- ja sianluut kypsänä voivat ”tikkuisina” vahingoittaa kissan suoliston seinämiä, joten kypsästä lihasta luut on poistettava. Raakana luita voi sen sijaan antaa turvallisesti, kunhan ne ovat kissalle sopivan kokoisia.

Kaupan purkkiruoka

Valmiit purkkiruuat ovat helppoja tarjoilla, mutta niiden lisäksi on hyvä antaa myös tuoretta ravintoa: lihaa, kalaa, elimiä, maitotaloustuotteita, kananmunaa yms. Koiranruoka on suunniteltu koiralle eivätkä

sen sisältämät valkuaisaineet ja rasvat riitä tyydyttämään kissan tarpeita. On hyvä opetella lukemaan tuoteseloste purkin kyljestä ja valita sellaisia ruokia, jotka sisältävät mieluiten vain eläinperäisiä valmis-
tusaineita, sillä viljaa ja sokereita kissa ei tarvitse.

On myös huomioitava, että kaikki purkkiruokat eivät ole täysravintoa, eli niitä ei kannata käyttää ainoana ravinnon lähteenä ja tarvittaessa on otettava käyttöön vitamiini- ja hivenainevalmiste sekä rasvahappovalmiste purkkiruoaan lisäksi.

Kuivaruoka

Kuivaruokaa monet kissat nakertelevat välipaloina, mutta jotkut eivät muuta söisikään. Kuivaruoa tulee olla laadukasta virtsakiviriskin vähentämiseksi, ja kissan riittävästä juomisesta on ehdottomasti huolehdittava.

Mikäli kissa nauttii lähes yksinomaan teollista kissanruokaa, kissanomistajan kannattaa huolellisesti perehtyä niiden koostumukseen ja valita hyvälaatuinen ruoka. Turvallisimmat vaihtoehdot kuivaruuista ovat ne, joissa on mahdollisimman suuri lihapitoisuus, oikeanlainen koostumus ja/tai joihin on lisätty me-

Itämainen lyhytkarva (OSH)

tioniinia alentamaan virtsan happamuutta ja siten vähentämään liian korkeassa virtsan pH:ssa muodostuvien struviittikiteiden syntyä. Toisaalta liiallinen happamoittavien ruokien syöttäminen voi aiheuttaa liian virtsan liian alhaisen pH:n, joka puolestaan johtaa kalsiumoksalaattikiteiden ja -kivien syntyyn. Luontaisella liharuokavaliolla kissan virtsan pH pysyttelee välillä 6,3 - 6,8, pidempiaikaiset ylitykset ja alitukset johtavat lähes aina virtsakivien syntyyn. Kuivaruoka voi myös liottaa nesteeseen (vesi, piimä, kerma, suolaton lihaliemi) ja tehdä siitä lihan kanssa tarjoiltava lisuke. Koska kissa on alun perin kuivien alueiden eläimenä tottunut saamaan tarvitsemansa nesteen saaliseläintensä mukana, on sen luontainen janontunne huomattavan heikko. Kun pH-säädön sisältäviä kuivaruokia syövälläkin kissoilla on todettu virtsakiviä, on syynä silloin liian vähäinen nesteen saanti.

Kun vatsa menee sekaisin

Uusi, outo ruokalaji tai ruokalautasen jääminen liian pitkäksi aikaa seisomaan lämpimään voi aiheuttaa varsinkin pennulle äkillisen ripulin. Pieni pentu ei kestä kovin kauaa ripulia vaan elimistö kuivuu no-

peasti, ja mitä pienempi kissa on, sitä nopeammin vatsa on hoidettava kuntoon. Ensін yritetään saada selville ripulin aiheuttaja. Mikäli vatsa on mennyt sekaisin jostakin ruokintaan liittyvästä syystä, poistetaan ongelman aiheuttaja toistaiseksi ruokavaliosta. On huolehdittava siitä, että kissa saa riittävästi nestettä. Laktoosittomista hapanmaitotuotteista on usein apua ja kissalle voi tarjota esim. A-piimää, kermavilliä tai jogurttia.

Apteekista voi ostaa tukihoitotuotteita kuten maitohappobakteerivalmisteita ja ravintoliuoksia. Ripulipotilaan ruokavaliota käsittelee mietoja ja helposti sulavia ruokia kuten keitettyä seitä ja sen keitinlientä, keitettyä kanaa yms.

Aikuista kissaa ei kannata hoitaa ruokavaliolla yli kolmea päivää. Mikäli vatsa on edelleen löysällä, on syytä ottaa yhteyttä eläinlääkäriin. Pienikokoiselle pennulle jo 1 - 2 vuorokauden mittainen kuivuminen on kohtalokasta. Mikäli ripulointiin liittyy myös oksentelua, elimistön kuivuminen on nopeampaa ja hoitoon on hakeuduttava aikaisemmin.

Nirso kissa

Varsinkin ainoa kissa saattaa alkaa nirsoilla ruoastaan ja ruokinta muodostuu ongelmalliseksi. On kuitenkin muistettava, että ihminen on vastuussa kissan ruokavaliosta ja kissa syö sitä, mitä sen lautaselle laitetaan. Mikäli kissa haluaa syödä esim. ainoastaan kalaa tai sisäelimiä, se on vaarassa saada erilaisia puutostauksia. Omistajan on oltava tiukkana ja pidettävä kiinni terveellisen ruokavaliion vaatimuksista. Yli kahden vuorokauden syömättömyys voi kuitenkin olla kissalle vaaraksi.

Kissa voi oppia syömään uusia ruokalajeja helpommin, jos tuttuun ruokaan sekoitetaan hiukan uutta ja määrää lisätään asteittain parin viikon aikana.

Sairaudesta toipuva kissa

Huonosti syövä sairastunut tai iäkäs kissa on syytä viedä eläinlääkäriin tutkittavaksi. Sairaalla tai sairaudesta toipumassa olevalla kissalla ei

useinkaan ole ruokahaluja. Kissa valitsee ruokansa enemmän hajun kuin maun perusteella, joten voimakastuokuiset herkut, kuten savukala tai maksamakkara, saattavat houkuttaa kissan syömään myös muuta ruokaa. Vanhan kissan hajuaisti on saattanut heikentyä, ja siksi hyvälle tuoksuviin herkkupalojen avulla ruoka maistuu usein paremmin.

Kissoille saa eläinlääkäriasemilta myös erityistä toipilasruokaa, joita voi antaa tarvittaessa myös ruiskulla suuhun. Apteekista voi ostaa myös energiapiitoisia ravintolisä, jotka yleensä maistuvat kissoille hyvin.

Puhtaanapito ja terveys

Kissan puhtaanapitoon kuuluu sen karvapeitteen ja ihon kunnosta huolehtiminen sekä silmien, korvien, hampaiden ja kynsien hoito. Lisäksi on huolehdittava siitä, että eläimen oleskelupaikat ja ruokailuastiat sekä hoitovälineet ovat puhtaita ja siistejä.

Turkinhoito

Pitkäkarvaiset ja puolipitkäkarvaiset kissat kammataan ja pestään kunkin rodun tarpeiden ja kasvatajan antamien ohjeiden mukaan. Myös lyhytkarvaisten ja karvattomien kissojen turkkia / ihoa on hoidettava. Kun irtoava karva kammataan säännöllisesti pois, ei kissa joudu nielemään irtokarvoja nuollessaan itseään ja "karvapallo-oksennusten" määrä vähenee.

Lyhytturkkisten kissojen turkkia voi kamman sijasta käsitellä kumisukaa tai säämiskää apuna käyttäen.

Karvattoman kissan iho rasvoittuu vilkkaan aineenvaihdunnan johdosta, joten kissaa pitää pestä pari kertaa kuukaudessa.

Turkinhoito on samalla seurustelua kissan kanssa ja sen yhteydessä voi tarkastaa, että kissan iho näyttää terveeltä. Talviaikaan joillakin kissoilla on taipumusta hilseilyyn ja turkki tuntuu kuivalta ja elottomalta. Pieni lisävitaminointi ja rasvan lisääminen ruokava-

lioon yleensä auttaa. Ihon ja karvapeitteen kuntoon vaikuttavat erityisesti B-ryhmän vitamiinit kuten biotiini, ja välttämättömät omega-3 ja omega-6 rasvahapot. Markkinoilla on useita rasvahappo- ja vitamiinivalmisteita tähän tarkoitukseen.

Turkki- ja iho-ongelmat

Iho-ongelmia kuten kutinaa, hilseilyä ja turkin elotomuutta voivat aiheuttaa esim. erilaiset sisä- ja ulkoloiset. Ne leviävät helposti kissasta toiseen ja kaikki perheen eläimet on syytä hoitaa apteekista saatavalla pesuaineella. Matotartuntaan saa lääkkeitä samasta paikasta.

Tarttuvaa on myös sieni-ihottuma, joka ilmenee voimakkaana karvan lähtönä, kaljuina laikkuina tai rupisena ihottumana kissan iholla. Tartunta voi olla myös oireeton. Sieni-ihottuma vaatii aina eläinlääkärin apua. Itiöt voivat säilyä ympäristössä

parikin vuotta. Tauti voi levitä myös muihin eläimiin ja ihmisiin. Tässä tilanteessa sekä kissa, muut eläimet, että ihmiset on hoidettava

Silmät ja korvat

Erityisesti lyhytkuonoisilla roduilla on esiintyä ajoittain silmävuotoa. Silmät puhdistetaan tarvittaessa pyyhkimällä silmäkulmaa ja tahriintunutta silmänalustaa esim. lämpimään veteen kostutetulla vanutupolla tai talouspaperin palasella. Lemmikkieläinkaupoissa on erityisiä koirille ja kissoille tarkoitettuja silmänpuhdistusnesteitä.

Silmäongelmista yleisin on silmän sidekalvon tulehdus. Tulehtunut silmä on vetistävä, silmäluomet ovat turvonneet ja kissa voi pitää silmää mielellään osittain suljettuna. Silmästä saattaa myös erittyä paksuhkoa rähmää. Silmätulehdus vaatii aina eläinlääkärin apua.

Kissan korvat tarkastetaan viikoittain ja poistetaan varovasti ulkokorvaan mahdollisesti kerääntynyt vaikkua. Korvatulehdusten yleinen aiheuttaja on mikroskooppisen pienen korvapunkki, joka aiheuttaa voimakkaan kutinan korvassa. Korvapunkin läsnäoloa on syytä epäillä, jos kissan korvassa on runsaasti kuivaa, multamaista eritettä ja kissa raapii usein korviaan. Eläinlääkärin mikroskooppi varmistaa punkin olemassaolon ja apteekista löytyy apu vaivaan.

Kynnet ja hampaat

Kynnenkärjet lyhennetään ajoittain kissoille erityisesti suunnitelluilla kynsiksilla. Kissalle on hyvä hankkia oma raapimapuuta tai muu paikka, mitä se saa raapia.

On hyvä totuttaa kissa pienestä asti siihen, että sen suuta tutkitaan. Kissalla kuuluu olla tasapurenta. Purentavirheitä ovat ylä-, ala- ja vinopurenta sekä vinosti asettuneet tai puuttuvat hampaat. Kissa vaihtaa pysyvät hampaat n. 3 - 6 kuukauden ikäisenä. Kulmahampaiden vaihtuessa on hyvä seurata mai-

tohampaiden irtoamista pysyvien hampaiden tieltä. Yleensä hampaat irtoavat itsestään, mutta joskus tiukasti leukaluuhun kiilautunut maitohammas saattaa tarvita ihmisen apua irrotukseen.

Plakkia ja hammaskiveä voi kehittyä jo nuorellekin kissalle. Se näkyy ruskeana tai kellertävänvihreänä muodostumana hampaiden pinnassa. Hammaskiveen liittyy usein pahanhajuinen hengitys ja ikenet saattavat olla tulehtuneet. Eläinlääkäri poistaa hammaskiven kätevästi kissan vuosittaisen terveystarkastuksen yhteydessä. Riittävän isoina paloina annettu sitkeä liha kuten kieli tai sydän sekä hampaiden harjaus kissalle sopivalla hammasharjalla ja -tahnalla on paras tapa estää plakin kertyminen hampaiden pinnoille. Plakin estoon tarkoitettui kuivamuonat auttavat myös hampaiden puhtaanapidossa

Hiekkalaatikko

Kissalla on oltava tarpeiden tekoa varten hiekkalaatikko. Laatikon tulee olla rauhallisessa paikassa, sen on oltava riittävän iso, eikä kissaa saa häiritä sen tehdessä tarpeitaan. Kissa on siisti eläin, joka ei halua

asioida likaisessa ja haisevassa laatikossa. Jätökset siivotaan kahdesti päivässä, ja hiekka vaihdetaan kokonaan ja laatikko pestään 1-2 viikon välein.

Kissanhiekkoja ja muita kuivikkeita on monenlaisia ja kokeilemalla löytyy jokaiselle sopiva. Kissan kasvattajalta kannattaa kysyä, minkälaiseen astiaan ja hiekkään kissa on tottunut. Hiekkalaatikoita tulee olla riittävästi kissamäärään nähden, suositus on yksi laatikko yhtä kissaa kohden. Kuivikemieltymisten lisäksi kissoilla on myös eri mieltymyksiä hiekkalaatikon mallin suhteen: toiset käyttävät mieluummin avonaista mallia, ja toiset asioivat mieluummin koppimallisessa. Vääränmallinen laatikko ja epämieluisa kuivike saattaa johtaa tarpeiden tekemiseen laatikon ulkopuolelle.

Mikäli taloudessa on useampia kissoja, tulee hiekkalaatikoitakin olla useampia. Ihanteellista olisi, että laatikoita olisi yksi jokaista kissaa kohden sijoiteltuna eri paikkoihin, jotta perheen arimmatkin kissat saisivat tehdä tarpeensa rauhassa.

Persialainen (PER)

Sisäloiset

Kissojen sisäloisista yleisimmät ovat suolinkaiset, heisimadot ja giardia-alkueläin. Suolinkaisia kissa voi saada jo maidon välityksellä emoltaan, ympäristöstä ja saaliseläimistä, ja heisimatoja saaliseläimistä. Lapa-madon eli leveän heisimadon kissa voi saada kypsennämättömästä järvikalasta, ja sen häätöön vaaditaan 8-kertainen heisimatolääkitys. Giardia on etenkin rotukissoilla melko yleisesti tavattu alkueläin, joka aiheuttaa mm. suolisto-oireita.

Emokissalle annetaan matolääke ennen astutusta, pennuille annetaan matolääke kahden viikon iästä kahden viikon välein rokotuksiin saakka. Ulkona liikkuva kissa lääkitään 3-4 kertaa vuodessa tai tarpeen mukaan, sisäkissa lääkitään kerran vuodessa ennen rokotusta tai tarpeen mukaan. Varmista aina matolääkkeen soveltuvuus emoille tai pennuille.

Kissan lääkitseminen suun kautta

Kissan lääkitseminen etenkin suun kautta saattaa olla hankalaa. Tämän vuoksi kissa olisi hyvä jo pentuna totuttaa lääkitsemistilanteisiin. Pentu totutetaan ensin suun avaamiseen. Pennulle voi antaa pieniä herkkuja suoraan suuhun aivan kuten tabletti annettaisiin: pennun pää käännetään kuono ylöspäin, suu avataan, ja herku laitetaan syvälle nieluun, suu suljetaan ja odotetaan, kunnes pentu nielaisee. Tämän jälkeen pennulle annetaan herkkupala normaalisti. Myös nestemäisen lääkkeen antamista voidaan harjoitella ruiskun ja nestemäisen hyvänmakuisen herkun avulla.

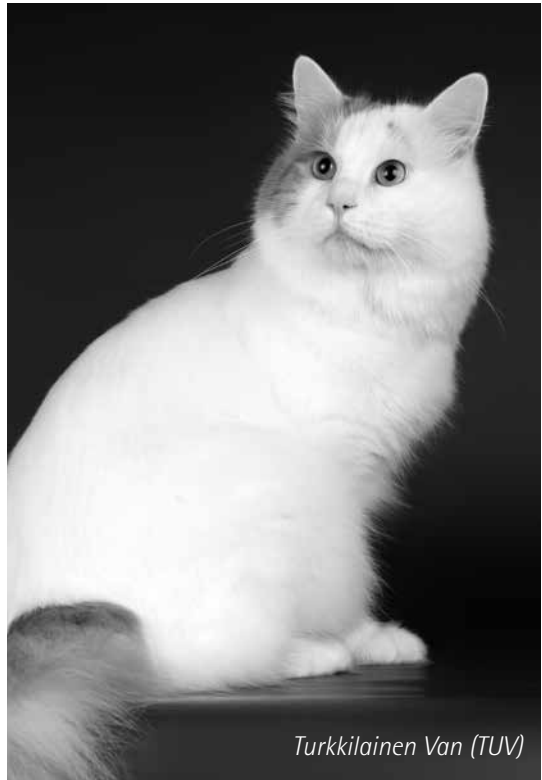
Tärkeää on, että kissan lääkitsemistilanteesta ei muodostuisi epämiellyttävää kissalle, sillä vastaanhangoittelevan ja pelokkaan kissan lääkitseminen voi olla jopa mahdotonta.

Apteekista saa lääkitsemisen avuksi esimerkiksi Easypill® -tahnaa, jolla pahanmakuisen lääke voidaan päällystää

Rokotukset

Kissaliiton sääntöjen mukaisesti kissanpentu tulee olla luovutushetkellä jo asianmukaisesti rokotettu kissaruttoa ja kissanuhaa vastaan. Rabiesrokotus vaaditaan matkustettaessa ulkomaille. Selvitä kohdemaan vaatimukset koskien rabiasta hyvissä ajojin ennen matkalle lähtöä. Joissain maissa vaaditaan maahantuotavan eläimen etukäteisilmoitus valvontaviranomaisille.

Vaikka kissa ei kävisikään näyttelyissä, on rokotus syytä pitää voimassa ja huolehtia uusintarokotuksista eläinlääkärin ohjeiden mukaan. Mikäli pentu kuitenkin on rokottamaton, on uuden omistajan syytä hoitaa ajanvaraus eläinlääkärille mahdollisimman pian. Uuden omistajan tulee myös huolehtia siitä, että pentu saa ajallaan tarvittavat tehosterokotukset.

Turkkilainen Van (TUV)

Näyttelyihin osallistuvien kissojen pitää olla sääntöjen mukaisesti rokotettuja. Voimassa olevat rokotussäännöt löytyvät Kissa-lehdestä ja Suomen Kissaliitto ry:n kotisivuilta www.kissaliitto.fi.

Rokotukset voi merkkauttaa kissan rekisterikirjaan tai pyytää niistä erilliset todistukset. Merkinnoista selviää käytetty rokotus ja sen voimassaoloaika.

Sukukypsyys: kiima-ajat ja kastraatio

Kissan sukukypsäksi tulo ikä riippuu syntymän vuodenajasta ja rodusta, itämaiset rodut kehittyvät yleensä aikaisemmin kuin pitkäkarvaiset. Naaraat saavuttavat sukukypsyyden noin 6-8 kuukauden ikäisenä, urokset yleensä hieman myöhemmin.

Naaraskissojen kiimakierto on polyestrinen eli kissalla on useita kiimoja valoisaan aikaan ja pimeällä ajalla harvemmin. Sisäkissoilla tämä ero ei ole yhtä selkeä kuin ulkona luonnonvalossa elävillä kissoil-

la, joilla hedelmällisin aika on helmi-maaliskuussa. Keskimääräinen kiiman kesto on viikko ja kiimaväli vaihtelevat muutamasta päivästä kuukausiin. Kiiman aikana naaras tulee levottomaksi, naukuu ja mouriua normaalia enemmän ja kieriskelee lattialla. Toisinaan kiimainen naaras voi virtsata sopimattomiin paikkoihin. Lisäksi naaraan ruokahalu voi olla erittäin huono ja se laihtuu. Uroksilla hormonit saavat aikaiseksi myös rauhatonta käyttäytymistä sekä virtsamerkkailua.

Jos kissaa ei ole tarkoitusta käyttää jalostukseen, se tulisi leikata. Leikkauksessa naaraalta poistetaan munasarjat (sterilisatio) ja urokselta kivekset (kastraatio). Tämä lopettaa suvunjatkamisen tarvittavan hormonituotannon, jolloin kiima-aikoja ei enää tule. Varhaissterilisatiosta/-kastraatiosta ei ole todettu olevan kissalle haittaa.

Jatkuvat kiimat ilman pennutusta rasittavat naarakissaa turhaan, ja altistavat myös kohtutulehdukselle. Kohtutulehdus on kivulias, välitöntä lääkinhoi-

Siamilainen (SIA)

toa vaativa ja mahdollisesti jopa hengenvaarallinen. Leikkaamaton kolli on sekin pitkälti hormoniensa vietävänä, stressaa, merkkaillee ja mouruaa. Leikattu kissa on pääsääntöisesti leikkisempi ja seurallisempi ja sillä riittää energiaa muuhunkin kuin suvunjatkamisen ajatteluun.

Kissojen virussairauksia

Suomen Kissaliitto ry suositaa kaikkien siitokseen käytettävien kissojen testaamista leukoosiin (FeLV) ja kissaimmuunikadon (FIV) varalta. Kasvattajalta on hyvä pyytää nähtäväksi pentujen vanhemmista otetut, negatiiviset testitodistukset.

FeLV: Leukoosi on kissojen virusperäinen sairaus, joka aiheuttaa mm. kasvaintauteja ja vastustuskyvyn alenemista, jolloin kissa sairastelee usein. Myös lisääntymishäiriöitä voi esiintyä. Leukoosiin ei ole mitään hoitoa ja kissa voi kuolla tauteihin, joihin normaali lääketys auttaisi. FeLV-viruksen saaneista kissoista osa on täysin oireettomia taudinkantajia, jotka levittävät virusta muihin kissoihin. Terve ja testattu (negatiivinen) kissa voidaan osittain suojata rokottamalla se leukoosia vastaan, mutta positiiviselle viruksenkantajalle rokotteesta ei ole enää apua.

Leukoosirokotetta suositellaan vain niille kissoille, joilla on mahdollisuus saada FeLV tartunta ympäristöstään, eli samassa taloudessa elää FeLV-positiivinen kissa jota ei haluta eristää muista kissoista..

FIV: Kissojen "immuunikatovirus" muistuttaa ihmisen HIV-virusta, mutta ei tartu ihmiseen. Taudinkuva on samantyyppinen kuin kissojen leukoosissa. Myös FIV-viruksen kantajista osa säilyy oireettomina ja levittää tautia eteenpäin, joten testaaminen on suositeltavaa.

FeLV- ja FIV-virusten mahdollinen olemassaolo tutkitaan kissasta verinäytteen avulla. Terveen kissan testitulos on negatiivinen. Yleinen käytäntö on tutkituttaa siitoskissat ja niiden kanssa säännöllisessä kontaktissa olevat kissat 1 - 2 vuoden välein ja pitää negatiivisiksi todetut kissat erillään testaamattomista.

Kissarutto: Kissaruton aiheuttaa kissan parvovirus (FPV). Kissarutto tarttuu joko suoraan kissasta toiseen tai likaisten astioiden, hiekka-astioiden, häkkien, ihmisten, maaperän jne. välityksellä. Virus siirtyy myös istukan välityksellä syntymättömiin

pentuihin. Kissarutto tarttuu helposti, virus säilyy tartuntakykyisenä huoneenlämmössä jopa vuoden. Oireina ovat kuume, alakuloisuus ja syömättömyys. Oksentelu on yleistä, ja voimakas ripuli kehittyy parin päivän sisällä. Sairauden loppuvaiheessa eläin on alilämpöinen. Varsinaista hoitoa kissaruttoon ei ole, tukihoito voi pelastaa kissan hengen. Kissaruttokote kuuluu kissan perusrokotuksiin.

FIP eli tarttuva vatsakalvon tulehdus: Kissojen koronavirus on erittäin yleinen suolistovirus, joka tarttuu helposti kissasta toiseen. Pääasiallinen tartuntalähde on uloste, mutta tartunnan voi saada myös syljen välityksellä. Koronavirus aiheuttaa yleensä vatsaflunssan, joka ilmenee lievänä ripulina, mutta infektio voi olla myös täysin oireeton.

Koronavirusten lisääntyessä niissä tapahtuu runsaasti geenimutaatioita. Nämä mutatoituneita koronaviruksia kutsutaan FIP-viruksiksi. FIP-virusten aiheuttama FIP eli tarttuva vatsakalvon tulehdus on sairaus, johon ei valitettavasti tunneta hoitoa ja joka johtaa useimmiten kissan kuolemaan.

FIP:iä esiintyy yleensä nuorilla kissoilla tai kissoilla, joiden immuunivaste on syystä tai toisesta heikentynyt. Taudin toteaminen on pulmallista, sillä kissa voidaan varmasti todeta sairastuneeksi FIP:iin vasta patologiassa tutkimuksissa. Elävän kissan testaamiseksi on ainoastaan vasta-ainetestejä, jotka kertovat sen, onko kissa joutunut kosketuksiin coronaryhmän virusten kanssa. Koronavirustartunnat ovat kissoilla hyvin yleisiä eikä vasta-aineiden esiintyminen kerro siitä, sairastaako tai sairastuuko kyseinen kissa FIP:iin.

Ylempien hengitysteiden tulehdukset

Yleisimpiä hengitystieinfektioiden aiheuttajia ovat herpesvirus (FHV) eli rinotrakeiittivirus ja kalikivirus (FCV). Myös Chlamydia psittaci -bakteeri aiheuttaa kissoille tarttuvia ylempien hengitysteiden tulehduksia. Tartunta siirtyä lähinnä kissasta toiseen, mut-

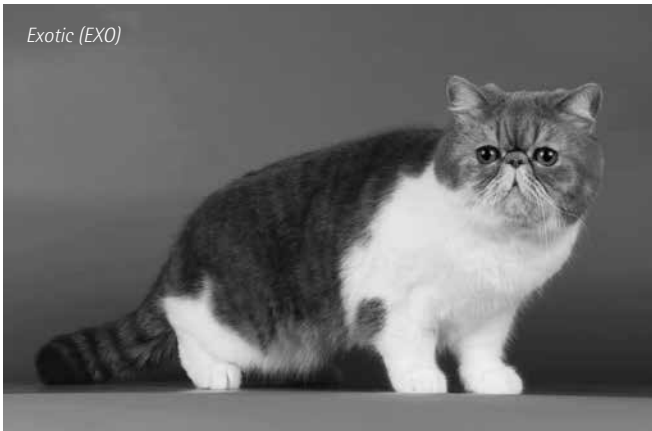
ta myös epäsuoran kontaktin (mm. ihmisen) kautta. Hengitystieinfektiot leviävät herkästi esimerkiksi kissaloissa. Diagnoosi voidaan varmistaa osoittamalla esimerkiksi limakalvo- tai silmäeritenäytteestä virusta tai bakteeria erilaisin laboratoriomenetelmin. Herpes- ja kalikirokotteet kuuluvat kissan perusrokotuksiin, ja myös klamydiaa vastaan voidaan rokottaa.

Lisätietoja kissan tarttuvista taudeista löytyy Suomen Kissaliiton kotisivuilta www.kissaliitto.fi.

Pakolliset ja suositellut DNA-testit

Lisääntyneen tutkimustyön myötä kissoilta löytyy enenevässä määrin perinnöllisiä sairauksia. Niitä löytyy kaikilla kissaroduilla, joskin sairauksien yleisyydet vaihtelevat rodutittain. Joillekin sairauksista on saatu kehitettyä geenitestejä. Niiden avulla voidaan sairauksista riippuen saada joko karsittua kyseinen sairaus kokonaan pois rodusta tai merkittävästi vähennettyä sairastuvien kissojen lukumäärää.

Eräät perinnölliset sairaudet rajoittavat kissan käyttöä kasvatuksessa ja tietyillä roduilla edellytetään siitoskissojen testauttamista. Tarkista tällä hetkellä voimassa olevat rajoitukset ja suositukset Kissa-lehdestä tai Suomen Kissaliitto ry:n kotisivuilta.

Testaussuosituksia

Siitoskissoilta suositellaan testattavaksi vähintään veriryhmä, FIV ja FeLV. Huom. Tarkasta rotukohtaiset pakolliset testit kasvatussäännöistä.

Perinnöllisiä vikoja

Napatyrä: Lasketaan osittain periytyvien vikojen joukkoon, eikä kissaa, jolla on todettu napatyrä saa käyttää siitokseen. Napatyrä voi olla nähtävissä heti pennun synnyttyä, mutta se voi ilmestyä myös myöhemmin (n. 6 viikon iässä) pennun alkaessa liikkua vilkkaammin. Siitoskissoilta vaaditaan eläinlääkärin todistus siitä, ettei niillä ole todettavissa napatyrää.

Piilokiveksisyys: Uroksissan molemmat kivekset saattavat jäädä laskeutumatta tai vain toinen kives laskeutuu. Kivesvikaista kissaa ei saa käyttää siitokseen. Siitokseen käytetyiltä uroksilta vaaditaan eläinlääkärin todistus kivesten laskeutumisesta.

Osittain perinnöllisiä voivat olla erilaiset rakennevirheet, kuten luuston epämuodostumat. Häntämutka eli knikki on hännän luustossa oleva häiriö, joka muodostaa jäykän mutkan tai koukun hännänpäähän. Vika voi olla myös keskemmällä häntää. Knikki hännässä

estää kastroatteja lukuun ottamatta sertifiikaatin saamisen näyttelyissä. Vaikka vika olisi synnynnäinen, ei knikki usein näy tai tunnu vastasyntyneen pennun pienessä hännässä. Virhe huomataan usein vasta myöhemmin kissan (hännän) kasvaessa. Synnynnäisen ja tapaturmaisen häntämutkan välistä eroa on mahdotonta selvittää edes röntgenkuvan avulla.

Lattarinta eli flat chest on rintakehän sisäänpainuma, joka aiheuttaa tilanpuutetta rintakehän alueella ja aiheuttaa mahdollisesti kuoleman jo pentuna. Kissalla voi myös olla rintalastakoukku, joka tuntuu pattina kissan rintalastan päässä.

Vaarallista kissalle

Sisäkissojen yleisin tapaturmaisen kuoleman syy on putoaminen ikkunasta tai parvekkeelta. Ulkokissoja menehtyy paljon liikenteen uhreina.

Kodinkoneista vaarallisia ovat mm. pyykinpesu- ja astianpesukoneet. Kissa voi mennä huomaamatta koneeseen ja hukkuu, kun kone käynnistetään. Myös kuumalle liedelle hypähtäminen saattaa aiheuttaa vahinkoja ja pienelle pennulle jopa wc-pönttöön putoaminen voi olla vaarallista.

Avotuli on aina vaarallinen kissalle. Kynttiläliekin liian läheltä sivuuttavan kissan turkki voi syttyä palamaan. Jotkut kodin huonekasveja ovat myrkyllisiä, kuten joulutähti, muratti, kaislat ('kissankaisla') ja vehkat (kasvikirjoista löytyy myrkyllisten kasvien luettelo).

Monet kodin pesu- ja desinfointiaineista ovat myrkyllisiä suun kautta nautittuna (kissa voi nuolla ainetta tassuistaan). Pentu voi rynnätä sulkeutuvan oven väliin tai leikkiessään niellä lankaa, kuminauhaa, lahjanarua yms.

Suomen Kissaliitto ry:n alaiset rotukissanäyttelyt

Näyttelyihin voivat osallistua kaikkien Suomen Kissaliitto ry:n alaisten rotukissayhdistysten jäsenet kissoineen. Näyttelyitä järjestetään eri puolilla Suomea ja rotukissayhdistysten jäsenet voivat osallistua myös FIFen alaisten yhdistysten järjestämiin näyttelyihin ulkomailla.

Näyttelykutsuja julkaistaan Kissaliiton ja rotukissayhdistysten kotisivuilla sekä Omakissa-tietojärjestelmässä. Kutsussa kerrotaan näyttelyn aika, paikka, tuomarit ym. tarpeelliset tiedot. Kutsusta selviävät myös ilmoittautumisaika, ilmoittautumismaksun suuruus ja tilinumero, jolle se on maksettava, sekä ilmoittautumisten vastaanottajan nimi ja osoite.

Venäjänsininen pentu (RUS)

Kissaliiton kotisivuilla on listaus kaikista tulevista näyttelyistä tarvittavine linkkeineen.

Suomen Kissaliiton alaisiin näyttelyihin ilmoittaututaan etukäteen ensisijaisesti Omakissa -tietojärjestelmän kautta. Ulkomaisten näyttelyiden osalta ilmoittautuminen lähetetään kutsussa julkaistujen ohjeiden mukaisesti joko oman yhdistyksen näyttely-yhdyshenkilölle, joka toimittaa sen eteenpäin yhdistyksen tarkistusmerkinnällä varustettuna tai sähköisen ilmoittautumislomakkeen kautta. Tärkeää on huomata, että rotukissaharrastuksen suosion kasvaessa näyttelyt voivat tulla täyteen jo ennen ilmoittautumisaajan loppumista. Ole siis liikkeellä ajoissa, jos haluat päästä johonkin tiettyyn näyttelyyn.

Näyttelysäännöt sekä ohjeet näyttelyn kuluista ja käytänteistä löytyvät kokonaisuudessaan Suomen Kissaliitto ry:n kotisivuilta.

Kissanäyttely on kissojen ulkomuotokilpailu. Kissat arvostellaan vertaamalla niitä ko. rodun rotumääritelmään eli standardiin, mutta menestymiseen näyttelyissä vaikuttaa myös kissan kunto ja luonne.

Näyttelykissan yleiskuntoa hoidetaan parhaiten huolehtimalla hyvin sen ravinnosta ja liikunnasta kotiloissa. Onnellisena kissa on kauneimmillaan. Pitkä- ja puolipitkäkarvaiset kissat, joilla runsas turkki on oleellinen osa ulkonäköä, pestään ja trimmataan aina ennen jokaista näyttelyä. Puhdas turkki kuivataan hiustenkuivaajan avulla mahdollisimman kuohkeaksi. Joka kissan turkin pitää olla puhdas ja hoidettu. Kynnenkärjet on leikattava, sillä kissaa käsitellään näyttelyssä. Kissa, jonka

kynsiä ei ole lyhennetty, voidaan sulkea pois arvostelusta.

Kun kissa totutetaan pennusta asti autossa matkustamiseen ja erilaiseen käsittelyyn, osaa se pelotta nauttia myös näyttelypaikan hälinästä. Oman kissan kasvattajalta tai muilta samaa rotua harrastavilta saa usein hyviä neuvoja näyttelyihin valmistautumisesta. Kaikki kissat eivät kuitenkaan viihdy näyttelyissä ja tämä kannattaa ottaa huomioon näyttelyuraa suunniteltaessa.

Norjalainen metsäkissa (NFO)

Ocicat (OCI)

Kasvatustoiminta

Jalostustyön tarkoituksena ei ole rotukissojen määrän lisääminen vaan tavoitteena on tuottaa rodunomaisia, terveitä, hyväluonteisia ja kauniita kissoja.

Kaikkia kissoja ei ole tarkoitettu siitokseen

Kasvatustoimintaa suunniteltaessa on syytä arvioida siitokseen aiottua kissaa. Onko kissa terveydeltään, luonteeltaan ja muilta ominaisuuksiltaan sellainen, että samoja ominaisuuksia halutaan siirtää seuraaville sukupolville? Kasvatuksesta kannattaa jättää pois kissat, joilla on mahdollisesti jokin periytyvä sairaus tai rakennevika. Kovin epärodunomaisella kissalla ei kannata kasvattaa, eikä myöskään aralla tai aggressiivisella kissalla. Kasvattaja on voinut jo rekisteröinnin yhteydessä asettaa kissalle kasvatuskiellon, josta on merkintä rekisterikirjassa.

Kasvattamisen edellytykset

Vaikka perheeseen olisi hankittu rotukissa ei sen pentuja rekisteröidä puhdasrotuisiksi elleivät seuraavat ehdot täyty:

- Kasvattajan eli siitosnaaraan ja siitokseen käytetyn uroksen omistajan on molempien oltava jonkin Suomen Kissaliitto ry:n alaisen rotukissayhdistyksen jäseniä.
- Siitokseen käytettyjen kissojen on molempien oltava Suomen Kissaliitto ry:n hyväksymällä tavalla rekisteröityjä rotukissoja.
- Kissojen kuuluttava samaan rotuun tai rotuihin, joiden keskenään risteyttäminen on Suomen Kissaliitto ry:n sääntöjen mukaan sallittua eivätkä ne saa kuulua väriryhmiin, joiden yhdistäminen on Suomen Kissaliitto ry:n sääntöjen mukaan kiellettyä.
- Kasvattajalla tulee olla FIFE:ssä rekisteröity kasvattajanimi ja lisäksi kasvattaja on allekirjoittamallaan kasvattajasopimuksella sitoutunut noudattamaan Suomen Kissaliitto ry:n sääntöjä. Siitokseen käytettävän uroksen omistajan on myös sitouduttava noudattamaan Suomen Kissaliitto ry:n sääntöjä allekirjoittamalla siitosurok-

sen omistajan sopimus ennen uroksen käyttämistä siitokseen.

- Kasvattajan on suoritettava Kissaliiton kasvattajan peruskurssi ennen kasvattajanimen anomista.
- Siitokseen käytettävän kissan terveydentilasta vaaditaan tiettyjä eläinlääkärin todistuksia. Voimassa olevat säännöt voi tarkistaa Kissalehdestä tai Suomen Kissaliitto ry:n kotisivuilta.
- Mikäli suunnittelemasi siitosuros ei kuulu Suomen Kissaliitto ry:n rekisteriin ja ellei siitosuroksen omistaja ole Suomen Kissaliitto ry:n alaisen rotukissayhdistyksen, ota yhteyttä omaan rotukissayhdistykseesi ja kysy miten toimia. Muutenkin, jos olet epävarma onko jokin yhdistelmä sallittu kysy oman yhdistyksesi kautta rotutoimikunnalta.

Kasvattajaseminaarit ja -kurssit

Suomen Kissaliitto ry järjestää kasvatustoiminnasta kiinnostuneille jalostukseen liittyviä seminaareja. Uudelle kasvattajalle seminaarit ja muu Suomen Kissaliitto ry:n kasvattajille tarkoitettu koulutustoiminta on monella tavalla hyödyksi. Kasvattajaseminaareista on ilmoituksia mm. Kissa-lehdessä sekä eri rotuyhdistysten lehdissä ja tiedotteissa. Lisäksi rotukissayhdistykset järjestävät Suomen Kissaliitto ry:n terveys- ja koulutustoimikunnan materiaaliin perustuvia kasvattajakursseja. Kasvattajan peruskurssin käyminen on edellytys kasvattajanimen saamiselle. Kasvattajan peruskurssi on ollut pakollinen uusille kasvattajille vuoden 2010 alusta.

Kasvattajanimi

Kasvattajanimen on oltava haettu ja hyväksytty ennen kasvatustoiminnan aloittamista. Kasvattajanimihakemus lähetetään liitteineen rotukirjaajalle käsiteltäväksi. Kasvattajanimen hyväksyminen tapahtuu FIFE:ssä, joten nimi kannattaa hakea useampia kuukausia ennen suunniteltua astutusta. Kasvattajanimeä voi anoa yksi tai useampi samassa osoitteessa asuva henkilö yhdessä. Kaikkien tulee olla täysi-ikäisiä.

Kasvattajasopimus

Kasvattajasopimuksen allekirjoittamalla naaraan omistaja sitoutuu noudattamaan FIFen ja Suomen Kissaliitto ry:n kasvatustyölle asettamia sääntöjä ja sen rotutoimikunnan antamia ohjeita. Kasvattajasopimus tehdään kasvattajanimeä anottaessa.

Siitosuroksenomistajan sopimus

Kuten kasvattajasopimuksessa, myös siitosuroksenomistajan sopimuksessa on sitouduttava noudatta-

maan FIFen ja Suomen Kissaliitto ry:n ja sen rotutoimikunnan ohjeita ja määräyksiä. Kissan terveyttä, elinolosuhteita ja tietojen oikeellisuutta koskevat sitoumukset ovat samoja kuin kasvattajasopimuksessa. Tarkistathan sopimuksesta huolellisesti mihin sitoudut ja mitä todistuksia urokselta tulee toimittaa ennen siitoskäyttöä.

Synnytys ja pentujen hoito

Tiineenä oleva naaras vaatii erityistä huolenpitoa ja hoitoa. Astutuksen jälkeen ja tiineyden edetessä naaraan ruokahalu yleensä kasvaa ja sille on tarjottava runsaasti monipuolista ravintoa.

Joku kalkkia sisältävä yleisvitamiinivalmiste saattaa tiineysaikana olla paikallaan normaalin ravinnon lisänä. Odottava naaras ei voi osallistua näyttelyihin ja muutenkin kannattaa rajoittaa kissakontaktit minimiin naaraan tiineyden aikana. Se on tavallista alttiimpi saamaan mm. erilaisia tartuntatauteja kuten flunssaa ja tiineyden aikana nautittu lääkekuuri voi haitata sikiöiden kehittymistä.

Kissan normaali kantoaika on 63 – 66 vuorokautta. Alle 60 vuorokautta vanhat keskوسet yleensä menehtyvät. Kissa voi kantaa myös 2 – 3 vuorokautta yli määräajan. Mikäli se käyttäytyy normaalisti ja pennut liikkuvat, ei ole syytä huoleen. Yliaikainen naaras, joka alkaa näyttää apaattiselta, vuotaa ilman polttoja, kuumeilee tai on alilämpöinen (kissan normaaliämpö on 38,5 astetta) tarvitsee viipymättä eläinlääkärin apua.

Emolle varataan hyvissä ajoin ennen synnytystä (viimeistään viikkoa ennen) pesälaatikko. Hyväksi havaittu synnytyslaatikko on esim. tavallinen pah-

vilaatikko, joka on riittävän tilava (kissa voi maata mukavasti pitkällään) ja jonka korkeiden laitojen suojassa emolla on turvallinen olo. Etureunaan leikattu madallus helpottaa emon kulkemista laatikkoon ja takaisin. Pehmikkeeksi sopivat esim. puhtaat pyyhkeet. Apteekista saatava isokokoinen ”kroonikkovaippa” on hyvä päällyspehmuste synnytysshetkellä. Kosteus imeytyy huokoiseen pintaan ja alapuolen muovitettu puoli estää pesälaatikon aluskankaista kastumasta.

Laatikko sijoitetaan rauhalliseen, vedottomaan paikkaan ja sen lähistölle kerätään valmiiksi synnytyskessä tarvittavat apuvälineet (vaaka pentujen punnitsemista varten, kynä ja muistivihko, pieni roska-astia pusseineen, talouspaperia käsien yms. kuivaamiseen, keittämällä desinfioidut pikkusakset mahdollista napanuoran lyhentämistä varten, lämpöpullo tai lämpötyyny vastasyntyneille yms.). On hyvä ottaa selville etukäteen, missä on lähin eläinlääkäri, jonka saa kiinni esim. yöllä tai muutoin normaalin virka-ajan ulkopuolella. Aloittelevalla kasvattajalla on hyvä olla muistissa myös muuttaman kokeneen kasvattajan puhelinnumero, joille voi tarvittaessa soittaa ja kysyä neuvoa.

Synnytyksen jälkeen

Kun kaikki pennut ovat syntyneet, vaihdetaan synnytyslaatikoon puhdas ja kuiva alusta tai nostetaan niiden suojana olleet kroonikkovaipat pois. Emo on usein väsynyt synnytyksestä ja sille voi tarjota pesälaatikkoon jotakin hyvää syötävää ja erityisesti juotavaa. Usein vastikemaito maistuu emollekin. Ruoka- ja juoma-astioita ei saa jättää pentulaatikkoon vaan ne on nostettava laatikon ulkopuolelle heti emon ruokailtua.

Pennut punnitaan niiden kuivuttua ja niiden syntymäpainot merkitään muistiin myöhempää painon tarkkailua varten. 1-2 kertaa päivässä tapahtuva punnitus ensimmäisten 4 - 6 viikon aikana helpottaa pentujen hyvinvoinnin seurantaa. Painon tulisi nousta päivittäin vähintään 10 g. Mikäli paino ei nouse tai on laskenut, huomataan se heti. Kissanpennut painavat syntyessään n. 80 - 120 g pentu-

een koosta, rodusta ja muista seikoista riippuen. Ne kasvavat noin 100 gramman viikkovauhtia ja luovutusikäisen pennun tulisi painaa yli kilon.

Keinoruokinta

Siltä varalta, että emon maidontuotannossa ilmenee ongelmia, on hyvä hankkia kotiin hyvissä ajoin ennen synnytystä kissanpennuille tarkoitettua emonmaidon vastiketta ja ruokintaletku tai pipetti sen antamiseksi pennuille. Emon oma maito on aina paras vaihtoehto pennuille eikä emonmaidonvastiketta kannata tarjota pennuille ilman todellista tarvetta. Ruokittaessa pipetillä vastasyntynyttä pentua on vaara, että maitoa pääsee pennun keuhkoihin aiheuttaen keuhkokuumeen. Se johtaa pienen pennun kuolemaan. Mikäli keinoruokinta on tarpeen, on ruokkimiseen käytettävien välineiden puhtaudesta pidettävä tarkasti huolta. Maito tarjotaan

"kissanlämpöisenä" eikä sitä kannata helposti pilaantuvana seisottaa pitkään ennen pentujen ruokintaa. Keinoruokinta on aina viimeinen vaihtoehto silloin, kun emon maito ei riitä tai sitä ei ole. Ruokintaletku on pipettiä turvallisempi vaihtoehto ruokkia pieniä pentuja. Ohjeet ja tarvikkeet letkuruokintaa varten saa eläinlääkäriltä.

Pentujen hoito

Emo huolehtii 3 - 4 viikon aikana pentujen ravinnosta ja nuolee niiden jätökset. Ensisyntyttäjää on syytä tarkkailla, "pissattaako" se pentuja. Vastasyntynyt pentu voidaan tarvittaessa pissattaa sivelemällä sen takapäätä esim. lämpimään veteen kastetulla vanutukolla. Hännänalunen on syytä tarkastaa päivittäin, sillä kuivunut uloste voi tukkia peräaukon ja polttaa ihon rikki. Kuivunut tai likaantunut hännänalunen puhdistetaan erittäin hellävaraisesti lämpimällä vedellä tai veteen kostu-

tetulla vanulla. Lisäruokinta aloitetaan tarvittaessa ja kiinteää ruokaa voi tarjoilla 3 - 5 viikon iässä.

Ensimmäiseksi kiinteäksi ateriaksi sopii emonmaidonvastikkeen lisäksi kerma- viili, keitetty kananmuna, jauheliha raakana tai kypsänä, keitetty sei, keitetty maustamaton broileri yms. Markkinoilla on erityisesti pennuille suunniteltuja purkkiruokia ja monet pennut suunnistavat suoraan emon lautaselle syömään.

Monipuolinen ruokavalio on tärkeä heti pienestä pitäen ja on muistettava, että kasvattaja luo kissan ruokatottumukset. Sekä emon että pentujen kalkin, hivenaineiden ja vitamiinien tarpeesta on huolehdittava. Ylivitaminointia on kuitenkin varottava, sillä se voi olla pienelle pennulle vaarallista ja johtaa kehityshäiriöihin, mutta varsinkin tuoreella luuttomalla lihalla ruokittaessa on riittävä kalkin saanti ensiarvoisen tärkeää. Pennuille voi harjoitteluvaiheessa ensin työntää pienen nokareen kiinteää ruokaa suuhun ja nostaa sen jälkeen pentu lautasen vierelle. Yhtä aikaa kiinteän ruuan kanssa pennuille laitetaan matalareunainen hiekkalaatikko lähelle pesälaatikkoa. Kissanpennut eivät kuitenkaan ole tehoruokittavia "syöttöporsaita", eikä mahdollisimman nopea kasvu ja suuri painonnousu saisi muodostua itseisarvoksi.

Monet pennut maistelevat kissanhiekkaa. Hiekkana tulisikin käyttää paakkuuntumatonta kissanhiekkaa, jotta pennun suolisto ei tukkeutuisi paakkuuntuvasta hiekasta. Kun pennut ovat oppineet syömään kiinteää ruokaa ja käyttämään hiekkalaatikkoa, voidaan aloittaa turkinhoitoharjoitukset.

Pitkäkarvaisia kissoja voi alkaa kammata ja harjata ja myös lyhytkarvaiset pennut opetetaan nauttimaan turkinhoidosta ja käsittelystä. Päivittäinen seurusteluhehti pentujen kanssa on välttämätön, mikäli ha-

Maine Coon -pentu (MCO)

lutaan niistä kasvavan mukavaluonteisia ja ihmiseen kiintyneitä lemmikkejä.

Tärkein vaihe pennun sosiaalisessa elämässä ovat viikot 2-10. Pennut totutetaan ihan pienestä siihen, että niiden silmiä, korvia, suuta ja kynsiä tutkitaan ja niiden turkkia kammataan, harjataan tai käsitellään muulla tavoin.

Pentujen kasvaessa on hyvä varautua ylimääräiseen työhön. Uteliaat ja iloiset pikkukissat saavat aikaan erilaisia tuhoja kodin irtaimistossa ja ylimääräiseen siivoukseen on tarvetta usein. Pieniä pentuja ei voi myöskään jättää yksin kovin pitkäksi aikaa.

Pennuille on järjestettävä tilaisuus kiipeilemiseen esim. raapimapuussa ja niille on annettava erilaisia

leluja ja pikkuesineitä leikkimistä varten. On varottava kuminauhoja. Monilla pennuilla ja joillakin aikuisilla kissoilla on tapana mutustella kuminauhat suuhunsa ja niellä niitä. Kuminauha tai lahjapaketin aru voi olla vaarallinen kissan suolistoon joutuesaan. Jotkut pennut tuntevat viehtymystä neuloihin tai muovipusseihin.

Kissanpentu on kuin pieni lapsi, sitä kiinnostaa kaikki eikä se vielä ole oppinut, mikä on vaarallista ja mikä ei. Kun kotona on pieniä pentuja, jotka jo pääsevät pois laatikosta on varottava talleamasta pentuja niiden kulkiessa lattialla. Varsinkin vieraat, joilla ei ole lemmikkieläimiä kotonaan eivät usein-kaan älyä katsella jalkoihinsa riittävästi. Pennuilla on usein tapana syöksähdellä ihmisten perään ja ovia suljettaessa on varmistauduttava siitä, ettei pentu ryntää sulkeutuvan oven väliin ja loukkaa itseään. Pennut joutuvat joskus vastoin tahtoaan suljetuiksi erilaisiin kaappeihin ja komeroihin, joihin ne ovat huomaamatta hivuttautuneet. On hyvä kontroloida säännöllisesti, ettei yksikään pennuista ole "kadoksissa", suljettuna esim. huoneeseen jossa ei ole hiekkalaatikkoa, vettä tai ruokaa. Pieniä lapsia ja perheen koiraa on vahdittava, etteivät pennut vahingoitu näiden toimesta. Sylilapsi saattaa tarttua pieneen pentuun liian lujasti ja perheen muutoin hyväluontoinen koiraa saattaa innostua "leikkimään pennuilla" ja vahingoittaa niitä.

Pentujen rekisteröintiin liittyvät ajantasaiset ohjeet, maksutiedot ja lomakkeet löydät Kissaliiton kotisivuilta ja rekisteröinti tehdään Omakissa -tietojärjestelmässä.

Pentu muuttaa uuteen kotiin

Uusia omistajia valittaessa kannattaa olla tarkka. Mikäli pennusta kiinnostunut perhe ei täytä kasvattajan toiveita kodista, jollaisen hän haluaisi pennulle, on uskallettava sanoa reilusti ei. Pennun elämää on seurattava myös luovutuksen jälkeen ja hyvä suhde pennun uuteen omistajaan on eduksi molemmille. Kauppasopimuslomakkeita saa oman yhdistyksen sihteeriltä tai Kissaliiton kotisivuilta. Kauppasopimus tehdään aina kirjallisena.

Kartusiaani (CHA)

Kissaliitto, rotukissayhdistys, rotuyhdistys?

Kissaliitto, rotukissayhdistys, rotuyhdistys. Nämä kolme eri instanssia aiheuttaa meille monelle kysymyksen: "Mihin minun tulisi liittyä tai mihin oikeastaan nyt kuulun?" Alla lyhyesti selvitettyä, mitkä näiden erot ovat.

Suomen Kissaliitto = FIFén jäsenliitto, jolla ei ole henkilöjäseniä. Kissaliiton kautta kulkee kaikki tiedot ja postit kattojärjestöön, FIFéen. Rekisteröinnit ja siihen liittyvät sopimusasiat rotukissayhdistysten jäsenet hoitavat suoraan Kissaliiton kanssa. (Neuvoa rekisteröintiin saat OMASTA yhdistyksestäsi.)

Jäsenyhdistys eli Rotukissayhdistys (esim. SUROK) = Suomen Kissaliiton alainen jäsenyhdistys (Kissaliiton jäsenyhdistykset), johon tulee kuulua, ennen kuin voi kissaa ilmoittaa FIFén alaiseen näyttelyyn tai aloittaa FIFén alaista kasvutusta. Jäsenyys Kissaliiton alaisessa rotukissayhdistyksessä oikeuttaa rekisteröimään pentueet Suomen Kissaliittoon. "HUOM. ensirekisteröintisääntö". Yhdistys auttaa ja opastaa jäseniään ja rotukissayhdistyksen kautta kulkee jäsenpostit Suomen Kissaliitolle.

Rotuyhdistys (Abys ry, Sfinxit ry jne.) = Järjestävät omaa rotuaan ja kissaharrastusta esitteleviä esittelynäyttelyitä ja tekevät työtä oman rotunsa tunnetuksi tekemiseksi. Rotuyhdistys voi solmia yhteistyösopimuksen Suomen Kissaliiton kanssa, mikä sitoo sen noudattamaan FIFén sääntöjä. Pelkkä rotuyhdistyksen jäsenyys ei oikeuta kasvattamaan eikä näyttelyttämään FIFén alaisissa näyttelyissä.

Keneltä kysyn apua?

Omakissa-palvelun tuessa hoidetaan Omakissaan ja sen käyttöön liittyviä ongelmia ja kysymyksiä (kuten käyttäjätunnus ei toimi, kissoja näkyy Omakissassa liikaa/liian vähän jne.) Ongelmatilanteessa kannattaa aina ensin lukea käyttöohjeet tukisivustolta, josko ongelmaasi löytyisi niistä vastaus. Jos vastausta ei löydy, ota yhteyttä Omakissa-tukeen. (Facebook tai sähköpostitse: omakissa.tuki@kissaliitto.fi)

Muut epäselvät asiat, kuten kysymykset jäsenyyksistä, apua tuontikissan hakuun tai kotimaisen pennun ostoon, hoidetaan pääsääntöisesti OMAN YHDISTYKSEN kautta.

Näyttelyiden luokamuutokset ja kissojen vaihdot hoidetaan näyttelyn JÄRJESTÄVÄN YHDISTYKSEN näyttelysihteerin kanssa.

Terveystietoihin ja rekisteröinteihin liittyvät muutokset/korjaukset ja lisäykset tulee lähettää Kissaliiton toimistolle sähköpostitse.

Kasvattajan ohjeita

RUOKINTA

Kissa pitää erityisesti / on tottunut syömään seuraavia ruokia: _____

_____

Kasvattaja ei suosittele: _____

_____

TOTTUMUKSET

Kissan käyttämä hiekkalaatikko ja hiekka: _____

_____

Muita tapoja ja tottumuksia: _____

_____

TERVEYDENHOITO

Kissalle annettu matolääkitys ja sen uusinta: _____

Kissalle annetut rokotukset ja niiden uusinnat: _____

_____

Kissan tarkistanut eläinlääkäri (nimi ja yhteystiedot):: _____

_____

MUUTA TÄRKEÄÄ

_____

_____

_____

Tärkeitä yhteystietoja:

Suomen Kissaliitto ry www.kissaliitto.fi

Elintarviketurvallisuusvirasto EVIRA www.evira.fi

Maa- ja metsätalousministeriö MMM www.mmm.fi

Tulli www.tulli.fi

Kategoriat ja EMS-järjestelmä

EMS-järjestelmän koodi muodostetaan seuraavista osista: Rotu määritellään kolmella isolla kirjaimella. Väri määritellään yhdellä pienellä kirjaimella. Poikkeuksellisesti s ja y voidaan liittää perusvärin jälkeen. Kuvio määritellään kaksinumeroisella luvulla.

Rodut 01.01.2018

Kategoria 1

EXO	exotic
PER	persialainen
RAG	ragdoll
SBI	pyhä birma
TUV	turkkilainen van

Kategoria 2

ACL	american curl, pitkäk.
ACS	american curl, lyhytk.
LPL	laperm, pitkäkarvainen
LPS	laperm, lyhytkarvainen
MCO	maine coon
NEM	neva masquerade
NFO	norjalainen metsäkissa
SIB	siperiankissa
TUA	turkkilainen angora

Kategoria 3

BEN	bengali
BLH	brittiläinen pitkäkarva
BML	burmilla
BSH	brittiläinen lyhytkarva
BUR	burma
CHA	kartusiaani
CYM	cymric
EUR	eurooppalainen
KBL	kuriilien bobtail, pitkäkarvainen
KBS	kuriilien bobtail, lyhytkarvainen
KOR	korat
MAN	manx
MAU	egyptin mau
OCI	ocicat
SIN	singapura
SNO	snowshoe
SOK	sokoke
SRL	selkirk rex pitkäkarvainen
SRS	selkirk rex lyhytkarvainen

Kategoria 4

ABY	abessinialainen
BAL	balineesi
CRX	cornish rex
DRX	devon rex
DSP	don sfinx
GRX	german rex
JBT	japanin bobtail
OLH	itämainen pitkäkarva
OSH	itämainen lyhytkarva
PEB	peterbald
RUS	venäjänsininen
SIA	siamilainen
SOM	somali
SPH	sfinx
THA	thai
XLH	hyväksymätön pitkä-/ puolipitkäkarvakissa
XSH	hyväksymätön l yhytkarvakissa
non	hyväksymätön rotu
var	lyhytkarvainen kissa, joka kantaa pitkäkarvageeniä

VÄRIT

n	musta/ruskea/riista
a	sininen
b	suklaa
c	lila
d	punainen
e	creme
f	kilpikonna
g	sinikilpikonna
h	suklaakilpikonna
j	lilakilpikonna
o	kaneli/punainen
p	beige
q	kanelikilpikonna
r	beigekilpikonna
s	hopea
y	golden
w	valkoinen
x	hyväksymätön väri
m	karamelli/aprikoosi (diluution muokkaaja)
	amber (amber & vaalea amber, ainoastaan NFO)
t	charcoal (ainoastaan BEN)

KUVIO

01	van
02	harlekiini
03	bicolour - valkoisella
04	mitted
05	snowshoe
09	valkoista määrittelemätön määrä
11	shaded (BSH/BLH tipped)
12	shell
21	määrittelemätön tabbykuvio
22	klassinen tabby
23	tiikeri
24	täplikäs
25	ticked tabby
31	burmanaamio
32	tonkinesinaamio
33	himalajanaamio

HÄNNÄN PITUUS

(merkitään vain tarvittaessa)

51	rumpy
52	rumpy riser
53	stumpy (max. 3 cm)
54	pitkä (vain rekisteröintiin)

SILMIEN VÄRI

(merkitään vain tarvittaessa)

61	siniset
62	oranssit
63	eriväriset
64	vihreät
65	burmanaamio
66	tonkinesinaamio
67	naamiokissan sininen

KORVAT

(merkitään vain tarvittaessa)

71	suorat korvat
72	taaksepäin kaareutuvat korvat

KARVA

(merkitään vain tarvittaessa)

81	pitkäkarva
82	lyhytkarva
83	brush
84	suorakarva

RAVITSEMUKSELLISIA INNOVAATIOITA LEMMIKKISI YKSILÖLLISIIN TARPEISIIN

Tarkimman mahdollisen ravitsemuksen tarjoaminen jokaiselle kissalle ja koiralle on toimintamme kulmakivi. Kartutamme jatkuvasti tutkimustietoa ja osaamistamme kissojen ja koirien ravitsemuksesta uusien innovaatioiden kehittämiseksi. Yhdessä edistämme lemmikkien hyvinvointia ja oikeanlaista ravitsemusta.

royalcanin.fi

